

Projekt 15.10.2026

Załącznik do uchwały Rady
Ministrów z dnia ... 2026 r. (M.P.
poz. ...)

RZĄDOWY PROGRAM
WSPARCIAPOWIATÓW W ORGANIZACJI
I TWORZENIU RODZINNYCH FORM PIECZY
ZASTĘPCZEJ W 2026 R.

Warszawa, październik 2026 r.

WSTĘP

Dofinansowanie do wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka daje możliwość wsparcia osób sprawujących opiekę i zapewniających wychowanie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej, wzmacniania rodzinnych form pieczy zastępczej (bo zgodnie z założeniami systemu pieczy zastępczej ma być w głównej mierze oparty na rodzinnych, a nie instytucjonalnych formach pieczy) oraz zwiększa zainteresowanie społeczeństwa, szczególnie osób młodych, zawodową formą rodzicielstwa zastępczego. Z danych statystycznych wynika, że na koniec 2025 r. funkcjonowało 2 356 rodzin zastępczych zawodowych oraz 971 rodzinnych domów dziecka. Na koniec 2024 r. funkcjonowało 2 217 rodzin zastępczych zawodowych oraz 917 rodzinnych domów dziecka. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych zawodowych na koniec 2025 r.: 7 903, a w rodzinnych domach dziecka: 7 356. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych zawodowych na koniec 2024 r.: 7 591, a w rodzinnych domach dziecka: 6 828. Analiza zmian zachodzących w rodzinnej pieczy zastępczej pokazuje, że wsparcie samorządów powiatowych w prowadzeniu zawodowych rodzinnych form pieczy zastępczej prowadzi do stopniowego wzrostu liczby tych rodzin.

I. Podstawa prawna

Rządowy program wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2026 r., zwany dalej „Programem”, został opracowany w oparciu o art. 187 ust. 1 pkt 5 w zw. z ust. 8 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2026 r. poz. 980).

II. Cel Programu

Celem Programu jest wsparcie powiatów w realizacji zadań własnych z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej.

III. Adresaci Programu

1. Dofinansowanie w ramach Programu jest adresowane do powiatów, które realizują zadania z zakresu systemu pieczy zastępczej, dotyczące organizacji i prowadzenia rodzinnych form pieczy zastępczej. Ze środków finansowych Programu mogą korzystać, za pośrednictwem powiatów, również podmioty niepubliczne, które zgodnie z art. 190 ustawy z dnia 9 czerwca

2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej realizują zadanie organizacji rodzinnych domów dziecka na zlecenie jednostki samorządu terytorialnego.

2. Wsparcie jest udzielane na wniosek powiatu, złożony w formie zapotrzebowania do wojewody.

IV. Zakres realizacji Programu

1. Wsparcie zostanie udzielone ze środków Funduszu Pracy w formie dofinansowania wynagrodzeń wraz z pochodnymi od wynagrodzeń rodziny zastępczej zawodowej, prowadzącego rodzinny dom dziecka, rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej oraz rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego.

2. Dofinansowanie dotyczy kosztów ponoszonych przez powiat na wyżej wymienione wynagrodzenia, wraz z pochodnymi od wynagrodzeń, w okresie od dnia 1 stycznia 2026 r. do dnia 31 grudnia 2026 r.

V. Finansowanie

1. Źródłem finansowania Programu są środki Funduszu Pracy ujęte w planie finansowym Funduszu Pracy na 2026 r.

2. Na realizację Programu w roku 2026 w planie finansowym Funduszu Pracy zaplanowano środki w wysokości nieprzekraczającej 35,6 mln zł.

3. Dofinansowanie zostanie przyznane na podstawie zbiorczego zapotrzebowania powiatów, składanego przez wojewodę do ministra właściwego do spraw rodziny.

4. Środki pozyskane z Funduszu Pracy mogą być przeznaczone jedynie na pokrycie wydatków kwalifikowalnych, dotyczących dofinansowania wynagrodzeń wraz z pochodnymi rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka, stanowiąc dochód powiatu w rozumieniu ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1572, z późn. zm.).

5. Środki na dofinansowanie są przekazywane na wniosek wojewody przez ministra właściwego do spraw rodziny. Wojewoda, na podstawie zawartej umowy, przekazuje środki powiatom.

6. Minister właściwy do spraw rodziny zastrzega sobie prawo przyznania dofinansowania w Programie w kwocie niższej niż wnioskowana w zapotrzebowaniu w sytuacji, gdy łączna kwota złożonych zapotrzebowań od wojewodów przekroczy kwotę planowanego

dofinansowania do wynagrodzeń, z zachowaniem zasady proporcjonalnego obniżenia dofinansowania.

VI. Czas realizacji Programu

Program będzie realizowany od dnia jego ogłoszenia do dnia 31 grudnia 2026 r.

Wydatki będą kwalifikowalne w okresie od dnia 1 stycznia 2026 r. do dnia 31 grudnia 2026 r.

VII. Warunki dofinansowania w ramach Programu

1. Wsparcie zostanie udzielone w formie dofinansowania:

- 1) wynagrodzeń wraz z pochodnymi od wynagrodzenia rodziny zastępczej zawodowej, przysługujących w roku 2026, za każdy miesiąc, w którym rodzina zastępcza zawodowa pełniła funkcję przez minimum 15 dni kalendarzowych w miesiącu;
- 2) wynagrodzeń wraz z pochodnymi od wynagrodzeń prowadzącego rodzinny dom dziecka, przysługujących w roku 2026 za każdy miesiąc, w którym prowadzący rodzinny dom dziecka pełnił funkcję przez minimum 15 dni kalendarzowych w miesiącu;
- 3) wynagrodzeń wraz z pochodnymi od wynagrodzeń rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej oraz rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego, przysługujących w roku 2026, za każdy miesiąc, w którym rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna oraz rodzina zastępcza zawodowa pełniła funkcję pogotowia przez minimum 15 dni kalendarzowych w miesiącu

- ponoszonych od dnia 1 stycznia 2026 r. do dnia 31 grudnia 2026 r.

2. Dofinansowanie zostanie wypłacone w oparciu o przyjęte stawki:

- 1) rodzina zastępcza zawodowa (z wyłączeniem rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego) oraz prowadzący rodzinne domy dziecka – 870 zł za każdy miesiąc;
- 2) rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego – 1100 zł za każdy miesiąc.

3. W przypadku rodzin łączących funkcje rodziny zastępczej zawodowej i rodziny pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego jest możliwe przyznanie tylko jednego dofinansowania, zgodnie z wyższą stawką.

4. Maksymalna wysokość otrzymanych środków w ramach Programu wynika z złożonego zapotrzebowania ujmującego liczbę:

- 1) rodzin zastępczych zawodowych, z wyłączeniem rodzin pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, oraz prowadzących rodzinne domy dziecka,
- 2) rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego - których wynagrodzenia będą dofinansowane.

VIII. Wykonawcy i beneficjenci Programu oraz ich działania

1. Szczebel centralny – minister właściwy do spraw rodziny

1. Podział pomiędzy województwa kwoty zaplanowanej na dofinansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi od wynagrodzeń rodziny zastępczej zawodowej, prowadzącego rodzinny dom dziecka, rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej oraz rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego dla powiatów w ramach środków Funduszu Pracy, w oparciu o zbiorcze zapotrzebowania wojewódzkie.

2. Wskazanie wojewodzie kwoty, w ramach dokonanego podziału środków, o którą może wnioskować w ramach Programu.

3. Przekazanie środków Funduszu Pracy w ramach Programu wojewodom.

4. Analiza sprawozdań wojewódzkich z realizacji Programu, złożonych zgodnie z wzorem określonym w załączniku nr 3 do Programu.

5. Monitorowanie i ocena realizacji zadań finansowych z Programu na podstawie sprawozdań województw.

6. Sporządzenie sprawozdania z realizacji Programu do dnia 26 lutego 2027 r.

2. Szczebel wojewódzki – wojewoda

1. Przekazywanie za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej do urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw rodziny zweryfikowanych zbiorczych zapotrzebowań powiatów zgodnie z wzorem określonym w załączniku nr 1 do Programu.

2. Udzielanie informacji o zasadach realizacji Programu, a także interpretacja jego postanowień.

3. Przygotowanie dokumentacji dla powiatów, w tym umów sporządzonych na podstawie wytycznych do umowy z powiatem określonych w załączniku nr 2 do Programu i sprawozdania z realizacji Programu w 2026 r., zgodnie z wzorem określonym w załączniku nr 3 do Programu.

4. Zawieranie umów z powiatami, będącymi beneficjentami Programu.

5. Występowanie do ministra właściwego do spraw rodziny o środki z Funduszu Pracy w wysokości zgodnej z kwotą przyznaną na podstawie dokonanego podziału środków przez ministra, zgodnie z zasadami określonymi w część IX.

6. Przekazywanie środków powiatom w ramach Programu.

7. Analiza prawidłowości sprawozdań z realizacji Programu przekazywanych przez powiaty, będące beneficjentem Programu.

8. Rozliczenie środków Funduszu Pracy przyznaných w ramach dofinansowania w Programie do dnia 31 stycznia 2027 r.

9. Przekazanie do urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw rodziny:

- 1) sprawozdania województwa z realizacji Programu, stanowiącego zbiorcze zestawienie sprawozdań powiatów z województwa za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej, na zakończenie realizacji Programu, do dnia 29 stycznia 2027 r.;
- 2) oświadczenia wojewody o przeprowadzonej weryfikacji dotyczącej prawidłowości realizacji zadań wykonywanych przez powiaty w ramach Programu, w szczególności w zakresie: terminowości, efektywności, rzetelności i jakości wykonywania Programu, a także prawidłowości wykorzystania środków publicznych otrzymanych na realizację Programu oraz prowadzenia dokumentacji określonej w przepisach prawa i postanowieniach umowy.

3. Szczegół lokalny – powiaty:

1 Składanie zapotrzebowania do wojewodów zgodnie z zasadami określonymi w część IX.

2 Realizacja zadań zgodnie z podpisanymi umowami.

3 Rozliczenie środków Funduszu Pracy zgodnie z założeniami Programu i podpisaną umową oraz zwrot niewykorzystanej części dofinansowania w terminie określonym w umowie,

przy czym termin ten nie może być dłuższy niż 15 dni od dnia określonego w umowie jako ostatni dzień realizacji Programu.

4 Przekazanie do wojewody sprawozdania powiatu z realizacji Programu w 2026 r. zgodnie z wzorem określonym w załączniku nr 3 do Programu, w sposób ustalony przez wojewodę, w terminie do 15 dni od dnia określonego w umowie jako ostatni dzień realizacji Programu.

IX. Zasady przystąpienia do Programu

1. Wojewoda w terminie wskazanym przez ministra właściwego do spraw rodziny w Centralnej Aplikacji Statystycznej zbierze od powiatów zapotrzebowanie, zgodnie z wzorem określonym w załączniku nr 1.

2. Wojewoda zweryfikuje, a następnie przekaze w terminie wskazanym przez ministra właściwego do spraw rodziny w Centralnej Aplikacji Statystycznej zbiorcze zapotrzebowanie wojewódzkie do ministra właściwego do spraw rodziny.

3. Minister właściwy do spraw rodziny w terminie do 14 dni od dnia otrzymania ostatniego z szesnastu zbiorczych zapotrzebowań przekazanych przez wojewodów zatwierdzi i ogłosi listę powiatów, beneficjentów Programu, w podziale na województwa, z określeniem wysokości przyznanego dofinansowania.

4. Wojewoda występuje o środki Funduszu Pracy w wysokości, o której mowa w ust 3.

5. Wojewoda oraz powiat, będący beneficjentem Programu, są zobowiązani w terminie do 31 grudnia 2026 r. do podpisania umowy w sprawie przekazania dofinansowania niezwłocznie po ogłoszeniu listy, o której mowa w ust 3. Umowa jest zawierana na maksymalny okres do 31 grudnia 2026 r.

6. W przypadku rezygnacji z udziału w Programie, powiat będący beneficjentem Programu jest zobowiązany do niezwłocznego wypowiedzenia umowy zawartej z wojewodą albo przesłania wojewodzie oświadczenia o nieprzyjęciu środków, jeśli umowa nie została zawarta.

7. Dofinansowanie Programu ze środków Funduszu Pracy podlega zwrotowi, w zakresie środków:

- 1) wykorzystanych niezgodnie przeznaczeniem, pobranych nienależnie lub pobranych w nadmiernej wysokości wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości

podatkowych w terminie 15 dni od dnia stwierdzenia okoliczności wykorzystania niezgodnie przeznaczeniem, pobrania nienależnie lub pobrania w nadmiernej wysokości;

- 2) niewykorzystanych - w terminie do 15 dni od dnia określonego w umowie jako ostatniego dnia realizacji Programu;
- 3) w postaci odsetek bankowych lub ewentualnych przychodów uzyskanych w ramach dofinansowania Programu - w terminie do 15 dni od dnia określonego w umowie jako ostatniego dnia realizacji Programu;
- 4) odsetek liczonych jak dla zaległości podatkowych w przypadku zwrotu niewykorzystanych środków oraz odsetek bankowych, po terminie określonym w pkt 2 i 3.

8. Powiat dokonując zwrotu środków do wojewody, zobowiązany jest do wskazania:

- 1) kwoty niewykorzystanych środków Funduszu;
- 2) kwoty odsetek bankowych lub ewentualnych przychodów uzyskanych w ramach dofinansowania Programu;
- 3) kwoty odsetek w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.

X. Zasady i tryb rozstrzygnięcia

1. Wyniki wraz z podaniem listy powiatów beneficjentów Programu, w podziale na województwa z określeniem wysokości przyznanego dofinansowania są ogłaszane na stronie internetowej ministerstwa obsługującego ministra właściwego do spraw rodziny.

2. Od rozstrzygnięcia w sprawie udzielenia dofinansowania nie przysługuje odwołanie.

Załączniki do rządowego programu wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2026 r.:

1. Załącznik nr 1 – Wzór zapotrzebowania w ramach rządowego programu wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2026 r.

2. Załącznik nr 2 – Wytyczne do umowy na dofinansowanie ze środków Funduszu Pracy zadań własnych powiatu z zakresu wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej w ramach rządowego programu wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2026 r.

3. Załącznik nr 3 – Wzór sprawozdania z realizacji rządowego programu wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2026 r.